

46 . Ostrov | Județ: Constanța | Punct: Păcuiul lui Soare | Anul: 2012

Anul: 2012

Cod RAN: 62547.02

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: exploatare/carieră, tip neprecizat, amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Virgil Apostol, Oana Damian, Daniel Lucian Ene, Monica Mărgineanu-Cârstoiu

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național de Istorie a României, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

Raport

Cercetarea arheologică din campania 2012 s-a concentrat, ca majoritatea celor desfășurate începând cu anul 2000, asupra degajării unor elemente ale sistemului constructiv al fortificației insulare¹, în vederea obținerii de informații suplimentare privind maniera de fundare a cetății, pentru realizarea unui studiu de arhitectură care să stea la baza unui proiect de conservare și punere în valoare a monumentului bizantin. Deși acesta a fost cercetat în anii 60 ai secolului XX și publicat în primul volum monografic despre situl de la Păcuiul lui Soare, finalizarea studiului fortificației presupune înregistrarea nu numai a detaliilor constructive vizibile, ci și obținerea de informații suplimentare privind elementele sale de fundare, vizând și instalația portuară, situată pe latura de sud-est a cetății și cercetată doar parțial în secolul trecut².

În campania 2012 cercetările au continuat în Sectorul Port, extinzându-se și adâncindu-se suprafața cercetată în perioada 2008–2011 pentru verificarea limitei sudice a instalației portuare, și anume a relației dintre curtea estică și zidul turnului sudic al debarcaderului, a laturii sudice a acestui turn, ca și pentru clarificarea formei sale, precum și pentru studierea pe o lungime cât mai mare a zidului de incintă estic al cetății bizantine.

S-a lucrat într-o casetă reprezentând extinderea spre sud cu încă 2,50 m a suprafeței cercetate în campania 2011, adâncimea maximă atinsă, măsurată de la limita superioară păstrată a zidului de incintă fiind de 1,80 m spre vest (curtea bizantină) și de 6,70 m spre est (limita estică a instalației portuare), înregistrându-se depuneri de nisip aluvionar.

Zidul de incintă estic, măsurat de la extremitatea vestică spre E, mult mai demantelat în această zonă, apare la o cotă situată cu 0,90–1,80 m mai jos decât în restul instalației portuare, fiind degajat într-o suprafață cercetată cu dimensiunile de 11 m (axa N-S, măsurată de la limita sudică a turnului din partea sudică a debarcaderului) × 9 m (axa E-V), până la adâncimea de 6,70 m, având lățimea de 4,30 m. S-a putut constata și înregistra faptul că la 2,70 m distanță spre est față de paramentul bine păstrat al zidului de incintă bizantin se produce o puternică degradare a curții prin glisarea blocurilor acesteia începând cu cea de-a patra asiză păstrată în elevație. Dislocarea, probabil sub efectul curenților fluviului Dunărea, a unor blocuri de dimensiuni foarte mari, la care s-a adăugat demantelarea masivă practică sistematic în epoca otomană, înlesnită în această zonă de distrugerile naturale, a făcut foarte dificilă studierea zonei de racord dintre zidul de sud al turnului sudic al instalației portuare și zidul de incintă. Acest fapt a fost totuși posibil, după înlăturarea câtorva blocuri de piatră, într-o casetă cu dimensiunile de 2,95 m (axa N-S, măsurată de la limita sudică a turnului din partea sudică a debarcaderului) × 2,85 m (axa E-V), în care s-a putut atinge adâncimea de 2,85 m. Pe această înălțime vizibilă, au putut fi identificate trei crepide pe paramentul estic al zidului de incintă și patru crepide pe paramentul sudic al zidului turnului sudic al debarcaderului. Dimensiunile păstrate ale turnului sudic al debarcaderului sunt de 7,30 m (axa N-S) × 5,60 m (axa E-V), lățimea fiind măsurată de la limita sudică a intrării sudice a turnului debarcaderului până la limita sudică a acestui turn.

Diferența de nivel foarte mare dintre înălțimea păstrată a curținei și adâncimea maximă a suprafeței deschise, implicit a limitei vizibile spre sud a curținei și a debarcaderului spre est, adică de 5 m, precum și demantelarea foarte severă a zidului de incintă, presupunând dislocarea unor blocuri de piatră de dimensiuni impresionante face foarte dificilă continuarea cercetării pentru finalizarea înregistrării sistemului de fundare a instalației portuare în zona limitelor sale sudică și estică și pentru definitivarea înregistrării monumentului, precum și găsirea unor eventuale soluții de conservare și punere în valoare.

Note

- 1. În campaniile 2000–2003 au fost cercetate poarta de nord, precum și acea parte a sectorului de sud al cetății care de obicei este acoperit de apele Dunării. În campaniile 2004–2005 și 2007 s-a realizat degajarea părții de nord a instalației portuare cu turnul adiacent și s-a cercetat zona de racord dintre curțina estică și zidul turnului nordic al instalației portuare. În campaniile 2006, 2008–2011 s-a urmărit degajarea părții sudice a debarcaderului și a intrării sale, cercetarea turnului sudic care îl flanchează, doar parțial cercetat în anii 60, precum și identificarea limitelor cetății în colțul sud-estic. Vezi CCA 2011, p. 89, n. 1; CCA 2012, p. 94–95.
2. P. Diaconu, D. Vîlceanu, Păcuiul lui Soare, Cetatea bizantină, I, București, 1972, p. 38–45.

Informații suplimentare online

[Raportul 4963 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
